

***Procedury
organizowania i udzielania
pomocy psychologiczno – pedagogicznej
oraz
wsparcia uczniów niepełnosprawnych
w Szkole Podstawowej nr 6 w Sanoku***

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r., poz. 1591)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578)

I. Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej

§ 1

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest świadczona uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna **udzielana uczniowi** w przedszkolu i szkole polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu i szkole, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola i szkoły oraz w środowisku społecznym.
 - 2.1. Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w przedszkolu i szkole wynika w szczególności:
 - a) z niepełnosprawności;
 - b) z niedostosowania społecznego;
 - c) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
 - d) z zaburzeń zachowania lub emocji;
 - e) ze szczególnych uzdolnień;
 - f) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
 - g) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
 - h) z choroby przewlekłej;
 - i) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
 - j) z niepowodzeń edukacyjnych;
 - k) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
 - l) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
3. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna **udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom** w przedszkolu i szkole polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy udzielanej uczniom.

§ 2

Korzystanie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej jest **dobrowolne i nieodpłatne**.

§ 3

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczną organizuje dyrektor szkoły.
2. Do obowiązków dyrektora należy organizowanie wspomagania szkoły w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
3. Pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu i szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno –

pedagogicznej, w szczególności psychologów, pedagogów, logopedów, doradców zawodowych i terapeutów pedagogicznych.

4. Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej rodzicom i nauczycielom należy do obowiązków specjalistów zatrudnionych w szkole.
Wsparcie dla nauczycieli i specjalistów udzielających pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole zapewnia również na wniosek dyrektora szkoły Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sanoku oraz placówki doskonalenia nauczycieli.
5. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:
 - a) rodzicami uczniów;
 - b) poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi;
 - c) placówkami doskonalenia nauczycieli;
 - d) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
 - e) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 4

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy i na wniosek (*załącznik nr 1*):
 - a) ucznia;
 - b) rodziców ucznia;
 - c) dyrektora szkoły;
 - d) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty (pedagoga, psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego, doradcę zawodowego) prowadzących zajęcia z uczniem;
 - e) higienistki szkolnej;
 - f) poradni psychologiczno – pedagogicznej;
 - g) asystenta edukacji romskiej;
 - h) specjalisty, nauczyciela wspomagającego i pomocy nauczyciela;
 - i) pracownika socjalnego;
 - j) asystenta rodziny;
 - k) kuratora sądowego;
 - l) organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
2. Podstawę udzielania uczniowi pomocy stanowi:
 - a) informacja przekazana przez nauczyciela, wychowawcę lub specjalistę o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną,
 - b) opinia poradni psychologiczno – pedagogicznej,
 - c) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
 - d) orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania.
3. W przypadku, gdy uczeń posiada opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, obejmuje się go pomocą psychologiczno – pedagogiczną bez konieczności składania wniosku.

§ 5

1. **W przedszkolu** pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:
 - 1) zajęć rozwijających uzdolnienia (do 8 osób),
 - 2) zajęć specjalistycznych:
 - a) korekcyjno – kompensacyjnych (do 5 osób),
 - b) logopedycznych (do 4 osób),
 - c) rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne (do 10 osób),
 - d) innych zajęć o charakterze terapeutycznym (do 10 osób),
 - 3) zindywidualizowanej ścieżki realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego (na podstawie opinii publicznej poradni, z której wynika potrzeba objęcia dziecka tą formą pomocy),
 - 4) porad i konsultacji.
2. **W szkole** pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formie:
 - 1) zajęć rozwijających uzdolnienia (do 8 osób),
 - 2) zajęć rozwijających umiejętności uczenia się,
 - 3) zajęć dydaktyczno – wyrównawczych (do 8 osób),
 - 4) zajęć specjalistycznych:
 - a) korekcyjno – kompensacyjnych (do 5 osób),
 - b) logopedycznych (do 4 osób),
 - c) rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne (do 10 osób),
 - d) innych o charakterze terapeutycznym (do 10 osób),
 - 5) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - 6) zindywidualizowanej ścieżki kształcenia (na podstawie opinii publicznej poradni, z której wynika potrzeba objęcia ucznia tą formą pomocy),
 - 7) warsztatów,
 - 8) porad i konsultacji.
3. Formą pomocy psychologiczno – pedagogicznej **dla nauczycieli i rodziców** są:
 - 1) porady,
 - 2) konsultacje,
 - 3) warsztaty,
 - 4) szkolenia.
4. Wymiar godzin, w którym realizowane są poszczególne formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej ustala dyrektor szkoły z uwzględnieniem godzin, którymi dysponuje w danym roku szkolnym.
5. **Zajęcia** rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz zajęcia specjalistyczne **prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć**. Zajęcie te prowadzi się przy wykorzystaniu aktywizujących metod pracy.
6. **Czas trwania zajęć** (rozwijających uzdolnienia, rozwijających umiejętności uczenia się, dydaktyczno – wyrównawczych, specjalistycznych oraz związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu) **wynosi 45 minut**; w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie krótszym lub dłuższym niż 45 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć.

§ 6

1. Do zadań nauczycieli i specjalistów w przedszkolu i szkole należy w szczególności:
 - a) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
 - b) określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
 - c) rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola lub szkoły;
 - d) podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się i poprawy ich funkcjonowania;
 - e) współpraca z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym, w szczególności w zakresie oceny funkcjonowania uczniów, barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola lub szkoły oraz efektów działań podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania ucznia oraz planowania dalszych działań.
2. Nauczyciele oraz specjaliści w przedszkolu i szkole prowadzą w szczególności:
 - 1) w oddziale przedszkolnym – w przypadku dzieci realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne – obserwację pedagogiczną zakończoną analizą i oceną gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna);
 - 2) w szkole – obserwację pedagogiczną w trakcie bieżącej pracy z uczniami mającą na celu rozpoznanie u nich trudności w uczeniu się, w tym – w przypadku uczniów klas I – III deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych oraz ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, a także potencjału ucznia i jego zainteresowań, a także szczególnych uzdolnień.
3. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno – pedagogiczną, odpowiednio nauczyciel lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym wychowawcę.
4. Wychowawca informuje innych nauczycieli lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem – jeżeli stwierdzi taką potrzebę.
5. Pedagog szkolny w porozumieniu z wychowawcami klas, we współpracy z innymi nauczycielami, specjalistami, poradnią oraz we współpracy z rodzicami ucznia planuje i koordynuje udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, a w szczególności:
 - 1) przedstawia dyrektorowi szkoły główne założenia dotyczące ustalenia form pomocy, okresu jej udzielania i wymiaru godzin, w jakim forma ta powinna być realizowana.
6. O zakwalifikowaniu ucznia do udziału w konkretnej formie pomocy psychologiczno – pedagogicznej ostatecznie decyduje dyrektor szkoły z uwzględnieniem godzin, którymi dysponuje w danym roku szkolnym.
7. O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno –

pedagogicznej oraz terminie, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor niezwłocznie informuje pisemnie rodziców ucznia (*załącznik nr 2*).

8. Udział ucznia w zajęciach w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej jest możliwy po wyrażeniu zgody przez jego rodziców. Za zgodę na objęcie ucznia daną formą pomocy psychologiczno – pedagogicznej uznaje się podkreślenie stwierdzenia *wyrażam zgodę* i złożenie podpisu na pisemnej informacji o ustalonych dla ucznia formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
9. Rodzic ma prawo nie wyrazić zgody na udział ucznia w danych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznych. Za brak zgody na objęcie ucznia formą pomocy psychologiczno – pedagogicznej uznaje się podkreślenie stwierdzenia *nie wyrażam zgody* i złożenie podpisu na pisemnej informacji o ustalonych dla ucznia formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
10. Dla ucznia objętego daną formą pomocy psychologiczno – pedagogicznej (w tym ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego) zakłada się „Kartę udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej”, której wzór stanowi *załącznik nr 3* do procedury.
11. Za założenie i prowadzenie „Karty udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej” odpowiada pedagog szkolny we współpracy z wychowawcą, nauczycielami i specjalistami pracującymi z uczniem.
12. Uzupełniona „Karta udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej” przekazywana jest dyrektorowi szkoły, który przechowuje ją w dokumentach uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

§ 7

1. Pedagog szkolny i wychowawca klasy w porozumieniu z nauczycielem prowadzącym zajęcia w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej monitoruje obecność ucznia w tych zajęciach i jego postępy.
2. Okres uczęszczania na zajęcia uzależniony jest od:
 - 1) złagodzenia lub wyeliminowania zaburzeń stanowiących powód objęcia ucznia pomocą,
 - 2) zlikwidowania opóźnień w uzyskaniu osiągnięć edukacyjnych.
3. O zakończeniu udzielania danej formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej decyduje dyrektor szkoły. Podstawę podjęcia decyzji stanowi ocena efektywności działań dokonana przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia.
4. W przypadku braku systematycznego uczęszczania ucznia na zajęcia w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej dyrektor szkoły, po konsultacjach z rodzicami może zdecydować o wcześniejszym zakończeniu udzielania danej formy pomocy uczniowi niż ustalono i zapisano w informacji dla rodzica.

5. O zakończeniu udzielania danej formy pomocy uczniowi wychowawca klasy informuje jego rodziców.

§ 8

Dla zajęć z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej prowadzi się dziennik w formie elektronicznej lub papierowej, o czym decyduje dyrektor szkoły.

II. Wsparcie uczniów niepełnosprawnych

§ 9

1. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, planowanie i koordynowanie udzielania mu pomocy psychologiczno – pedagogicznej jest obowiązkiem zespołu, w skład którego wchodzi: wychowawca klasy oraz nauczyciele i specjaliści udzielający uczniowi pomocy.
2. Zespół powołuje dyrektor szkoły na wzorze stanowiącym *załącznik nr 4* do procedury.
3. **Zadaniem zespołu jest w szczególności opracowanie Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego** (według wzoru określonego w *załączniku nr 6*) po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając diagnozę i wnioski sformułowane na jej podstawie (na arkuszu stanowiącym *załącznik nr 5a* do niniejszej procedury) oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno – pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną.
4. Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny opracowuje się w terminie:
 - 1) do dnia 30 września roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego realizowanie wychowania przedszkolnego albo kształcenie odpowiednio w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub szkole, albo
 - 2) 30 dni od dnia złożenia w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.
5. Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny opracowuje się na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny.
6. Spotkania zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku szkolnym i mogą w nich uczestniczyć rodzice ucznia. O terminie spotkań zespołu rodziców informuje koordynator zespołu (pisemnie i poprzez e – dziennik).
7. **Zespół, co najmniej dwa razy w roku szkolnym, dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności IPET** oraz, w miarę potrzeb dokonuje jego modyfikacji (na arkuszu stanowiącym *załącznik nr 7* do niniejszej procedury).
8. O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz terminie, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor niezwłocznie informuje pisemnie rodziców ucznia (*załącznik nr 2*).

9. Udział ucznia zajęciach w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej jest możliwy po wyrażeniu zgody przez jego rodziców. Za zgodę na objęcie ucznia daną formą pomocy psychologiczno – pedagogicznej uznaje się podkreślenie stwierdzenia *wyrażam zgodę* i złożenie podpisu na pisemnej informacji o ustalonych dla ucznia formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
10. Rodzic ma prawo nie wyrazić zgody na udział ucznia w danych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznych. Za brak zgody na objęcie ucznia formą pomocy psychologiczno – pedagogicznej uznaje się podkreślenie stwierdzenia *nie wyrażam zgody* i złożenie podpisu na pisemnej informacji o ustalonych dla ucznia formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
11. Rodzice ucznia otrzymują kopię wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania ucznia oraz Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego.
12. **Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny jest dokumentem** potwierdzającym, w jaki sposób szkoła wywiązuje się z obowiązku zorganizowania kształcenia specjalnego dla ucznia z niepełnosprawnością.
13. Zajęcia rewalidacyjne dla ucznia realizowane są w wymiarze co najmniej 2 godzin tygodniowo. **Godzina zajęć rewalidacyjnych trwa 60 minut.** W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć.